

They took our jobs!

*Maciej Skrzynecki, zdobywca III miejsca Letniej Szkoły Leszka Balcerowicza
organizowanej przez FOR*

Stany Zjednoczone są powszechnie uznawane za kraj zbudowany przez imigrantów. Na przestrzeni lat stawały się jednak coraz bardziej zamknięte na napływ obcej ludności (Abramitzky i Boustan 2016). Obecnie imigracja stała się ważnym problemem według opinii publicznej w USA, będąc jedną z przyczyn zwycięstwa Donalda Trumpa, opierającego swoją kampanię na retoryce antyimigracyjnej, w wyborach prezydenckich. Za problem uznawani są jednak głównie niewykwalifikowani pracownicy (w tym nielegalnie przekraczający granicę) – cudzoziemcy z wysokim poziomem wykształcenia są zazwyczaj (słusznie!) traktowani jako korzyść dla gospodarki, szczególnie innowacyjnych sektorów takich jak IT (Kerr 2013). W powszechnym przekonaniu imigranci z niskim poziomem wykształcenia "zabierają miejsca pracy", obniżają płace, zwiększają nierówności i na inne sposoby szkodzą Amerykanom i amerykańskiej gospodarce. Czy tak jest naprawdę?

Jak wskazują badacze z Uniwersytetu Kalifornijskiego (Hanson, Liu, McIntosh 2017) od lat 70-tych trwała fala imigracji spowodowana względną stabilnością i wysokim poziomem rozwoju Stanów Zjednoczonych, stosunkowo słabym egzekwowaniem prawa imigracyjnego oraz wzrostem populacji w krajach pochodzenia migrantów. Jednakże napływ imigrantów co najwyżej z wykształceniem średnim skończył się gdy wybuchł kryzys finansowy 2007-8 i od tej pory wielkość tej grupy jest stosunkowo stała (na poziomie około 18 mln osób) pomimo ożywienia gospodarczego w USA. Stabilizacja ta jest efektem wzrostu gospodarczego państw z których pochodzą migranci, spowolnienia wzrostu podaży pracy w tych krajach oraz zwiększenia wydatków na ochronę granic USA – w latach 2000-2010 liczba funkcjonariuszy straży granicznej się podwoiła, do 17 500 osób. Ciekawe są jednak badania dotyczące wpływu tej grupy (stanowiącej około 5% populacji Stanów) na gospodarkę kraju.

Jak dowodzi Giovanni Peri (2012), imigranci nie zabierają miejsc pracy rodzimej ludności – lecz po prostu zwiększają całkowite zatrudnienie. Ponadto zwiększają oni produktywność czynników produkcji (*Total Factor Productivity*), szczególnie mocno dla słabo wykształconych pracowników. Wzrost ten wynika po części ze zwiększonej specjalizacji – gdzie imigranci wykonują prace manualne, a rodzimi mieszkańcy prace wymagające komunikacji, co skutkuje wzrostem efektywności. Według badań Periego imigracja jest neutralna dla płac robotników niewykwalifikowanych, zwiększa za to zarobki pracowników wykwalifikowanych, przez co jej efektem jest wzrost średnich dochodów - niestety kosztem zwiększonych nierówności. Zdaniem tego ekonomisty wzrost zatrudnienia w danym stanie o 1% z powodu imigracji prowadzi do zwiększenia przeciętnego dochodu na pracownika o 0,5%.

Z imigracją jest związana też inna korzyść. Według badań międzynarodowych udział kobiet w rynku pracy jest negatywnie związany z dzietnością (im więcej kobiet pracuje, tym mniej dzieci się rodzi). USA są krajem, w którym ta korelacja jest szczególnie słaba (Furtado i Hock 2010) – i jedną z przyczyn jest imigracja zwiększająca podaż niewykwalifikowanych pracowników. Korzystają z tego pracujące wykształcone kobiety, które zatrudniają imigrantki jako opiekunki dla dzieci, dzięki czemu mogą sobie pozwolić na posiadanie większej liczby dzieci.

Wiele z zalet dotyczących imigrantów dotyczy również imigrantów nielegalnych. Aktywność zawodowa wśród mężczyzn z tej grupy jest wyższa aż o 12 punktów procentowych niż Amerykanów (Borjas 2017), a według Bipartisan Policy Center amnestia dla tej grupy zmniejszyłaby deficyt budżetowy USA o 180 mld dolarów w ciągu dziesięciu lat i o 990 mld w kolejnej dekadzie (Wielopolska 2014).

Imigracja ma też swoje złe strony. Oprócz wspomnianego wzrostu nierówności oraz populizmu w polityce, imigracja ma negatywny wpływ na aktywność zawodową młodych ludzi. Według Smitha (2012) napływ niskowykwalifikowanych pracowników obniżył stopę zatrudnienia 16- i 17-latków o około 7 punktów procentowych, jednocześnie w minimalnym stopniu zwiększając liczbę uczących się w tej grupie.

Podsumowując, imigracja niewykwalifikowanych pracowników nie jest zagrożeniem dla gospodarki Stanów Zjednoczonych ani rodzimej siły roboczej. Wręcz przeciwnie, przynosi istotne korzyści w zakresie produktywności jak również w zakresie dzietności osób o wysokich dochodach. Nie jest to jednak zjawisko pozbawione kosztów – przede wszystkim zwiększa nierówności dochodowe (choć ważniejszym czynnikiem jest postęp technologiczny i wzrost znaczenia edukacji – zob. Goldin i Katz 2007) oraz negatywnie wpływa na rynek pracy młodzieży. Mimo wszystko oskarżenia populistów o zabieranie miejsc pracy czy obniżanie zarobków są nieuzasadnione. Ponadto liczba imigrantów bez wyższego wykształcenia od lat jest stała – można więc zadać pytanie, przed czym ma chronić główny pomysł prezydenta Trumpa z kampanii wyborczej - mur na granicy z Meksykiem?

Bibliografia:

- Abramitzky, R., & Boustan, L. P. (2016). *Immigration in American Economic History* (No. w21882). National Bureau of Economic Research,
- Borjas, G. J. (2017). *The labor supply of undocumented immigrants*. Labour Economics, 46, 1-13.
- Furtado, D., & Hock, H. (2010). *Low Skilled Immigration and Work-Fertility Tradeoffs Among High Skilled US Natives*. The American economic review, 100(2), 224-228,
- Goldin, C., & Katz, L. F. (2007). *The race between education and technology: the evolution of US educational wage differentials, 1890 to 2005* (No. w12984). National Bureau of Economic Research.
- Hanson, G., Liu, C., & McIntosh, C. (2017). *Along the watchtower: The rise and fall of US low-skilled immigration*,
- Kerr, W. R. (2013). *US high-skilled immigration, innovation, and entrepreneurship: Empirical approaches and evidence* (No. w19377). National Bureau of Economic Research,
- Peri, G. (2012). *The effect of immigration on productivity: Evidence from US states*. Review of Economics and Statistics, 94(1), 348-358,
- Smith, C. L. (2012). *The impact of low-skilled immigration on the youth labor market*. Journal of Labor Economics, 30(1), 55-89,
- Wielopolska, A. (2014). *Ile kosztuje USA zawieszenie reformy imigracyjnej*.
<https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/ile-kosztuje-usazawieszenie-reformy-imigracyjnej/> dostęp: 17.07.2017